

Zasady przyznawania świadczeń i ich rodzaje

Pomocy społecznej udziela się z powodu (art. 7 ustawy o pomocy społecznej):

- ubóstwa,
- sieroctwa,
- bezdomności,
- bezrobocia,
- niepełnosprawności,
- długotrwałej lub ciężkiej choroby,
- przemocy w rodzinie,
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy,
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- alkoholizmu lub narkomanii,
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
- klęski żywiołowej lub ekologicznej,
- potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi.

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje (art. 8 ustawy o pomocy społecznej):

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty **701 zł**, zwanym dalej kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej;
- osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty **528 zł**, zwanym dalej kryterium dochodowym na osobę w rodzinie;
- rodzinie, której dochód nie przekracza sumy kwot kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, zwanej dalej kryterium dochodowym rodziny.
- Za dochód uważa się sumę miesięcznych przychodów z miesiąca poprzedzającego założenie wniosku lub w przypadku utraty dochodu z miesiąca, w którym wniosek został złożony, bez względu na tytuł i źródło ich uzyskania, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej pomniejszoną o:
  - miesięczne obciążenie podatkiem dochodowym od osób fizycznych;
  - składki na ubezpieczenie zdrowotne określone w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ubezpieczenia społeczne określone w odrębnych przepisach;
  - kwotę alimentów świadczonych na rzecz innych osób.
- Do dochodu nie wlicza się jednorazowego pieniężnego świadczenia socjalnego, zasiłku celowego, wartości świadczeń w naturze oraz świadczenia przysługującego osobie bezrobotnej na podstawie przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z tytułu wykonywania prac społecznie użytecznych.
- W odniesieniu do osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą wysokość dochodu ustala się na podstawie zaświadczenia wydanego przez naczelnika urzędu skarbowego, zawierającego informacje o wysokości:
  - przychodu,
  - kosztów uzyskania przychodu,
  - różnicy pomiędzy przychodem a kosztami jego uzyskania,
  - dochodów z innych niż działalność gospodarcza źródeł (w przypadku łączenia przychodów z działalności gospodarczej z innymi przychodami lub rozliczania się wspólnie z małżonkiem),
  - odliczonych od dochodu składek na ubezpieczenia społeczne,
  - należnych zaliczek na podatek dochodowy lub należnego podatku,

- odliczonych od podatku składek na ubezpieczenie zdrowotne związanych z prowadzeniem pozarolniczej działalności gospodarczej.
- Od dnia 1 października 2012 r. wartość odpowiadająca dochodowi miesięcznemu z 1 hektara przeliczeniowego, która istotna jest przy ustalaniu uprawnień rolników i ich rodzin do świadczeń pomocy społecznej wynosi **308 zł**.
- Podstawą przyznania świadczenia z pomocy społecznej jest wywiad środowiskowy przeprowadzony przez pracownika socjalnego – w ciągu 14 dni roboczych od daty otrzymania informacji o potrzebie przyznania świadczenia lub o zmianie sytuacji osobistej czy też majątkowej osoby lub rodziny korzystającej z pomocy - w miejscu zamieszkania bądź w miejscu stałego lub czasowego pobytu osoby zainteresowanej.
- Sytuację osobistą, rodzinną, dochodową i majątkową osoby lub rodziny określa się na podstawie następujących dokumentów:
  1. dowodu osobistego lub innego dokumentu stwierdzającego tożsamość;
  2. skróconego odpisu aktu urodzenia lub ksiąteczki zdrowia dziecka (do wglądu) - w przypadku gdy dziecko nie figuruje w dowodzie osobistym opiekuna prawnego;
  3. dokumentów określających status cudzoziemca w Rzeczypospolitej Polskiej;
  4. decyzji właściwego organu w sprawie renty, emerytury, świadczenia przedemerytalnego lub zasiłku przedemerytalnego;
  5. orzeczenia komisji do spraw inwalidztwa i zatrudnienia wydanego przed dniem 1 września 1997 r., orzeczenia lekarza orzecznika o niezdolności do pracy, niezdolności do samodzielnej egzystencji, orzeczenia komisji lekarskiej;
  6. orzeczenia o niepełnosprawności albo orzeczenia o stopniu niepełnosprawności;
  7. zaświadczenia lub oświadczenia o wysokości wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia, zawierającego informacje o wysokości potrąconej zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych, składki na ubezpieczenie zdrowotne, składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe w części finansowanej przez ubezpieczonego oraz składki na ubezpieczenie chorobowe;
  8. zaświadczenia lub oświadczenia o wysokości wynagrodzenia uzyskiwanego na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia, umowy o dzieło albo w okresie członkostwa w rolniczej spółdzielni produkcyjnej lub spółdzielni kółek rolniczych (usług rolniczych), zawierającego informacje o wysokości potrąconej zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych, składki na ubezpieczenie zdrowotne, składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe w części finansowanej przez ubezpieczonego oraz składki na ubezpieczenie chorobowe;
  9. zaświadczenia albo oświadczenia pracodawcy o okresie zatrudnienia, w tym o okresach, za które były opłacane składki na ubezpieczenia społeczne, oraz o okresach nieskładkowych;
  10. dowodu otrzymania renty, emerytury, zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego;
  11. zaświadczenia urzędu gminy lub oświadczenia o powierzchni gospodarstwa rolnego w hektarach przeliczeniowych;
  12. zaświadczenia wystawionego przez szkołę lub oświadczenia potwierdzającego kontynuowanie nauki w gimnazjum, szkole ponadgimnazjalnej, szkole ponadpodstawowej lub szkole wyższej;
  13. decyzji starosty o uznaniu lub odmowie uznania za osobę bezrobotną, utracie statusu osoby bezrobotnej, o przyznaniu, odmowie przyznania, wstrzymaniu, wznowieniu wypłaty oraz utracie lub pozbawieniu prawa do zasiłku dla bezrobotnych, dodatku szkoleniowego, stypendium, dodatku aktywizującego albo zaświadczenia lub oświadczenia o pozostawaniu w ewidencji bezrobotnych i innych osób poszukujących pracy;
  14. decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o ustaleniu kapitału początkowego;
  15. zaświadczenia Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego lub oświadczenia potwierdzającego zobowiązanie do opłacania składki na ubezpieczenie społeczne rolników; 15a) dowodu opłacenia składki na ubezpieczenie społeczne rolników; 15b) dowodu opłacenia składki na ubezpieczenia społeczne przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą;
  16. zaświadczenia Zakładu Ubezpieczeń Społecznych lub oświadczenia o zadeklarowanej podstawie wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą;
  17. zaświadczenia o którym mowa w art.8 ust.7 i 8 ustawy, wydanego przez naczelnika właściwego urzędu skarbowego;
  18. zaświadczenia albo oświadczenia o uzyskaniu dochodu, o którym mowa w art.8 ust.11 i 12 ustawy;
  19. decyzji organów przyznających świadczenia pieniężne;
  20. oświadczenia o stanie majątkowym.

W celu określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej pracownik socjalny ośrodka pomocy społecznej może zawrzeć kontrakt socjalny z tą osobą lub rodziną.

- Brak współdziałania osoby lub rodziny z pracownikiem socjalnym lub asystentem rodziny, o którym mowa w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w rozwiązywaniu trudnej sytuacji życiowej, odmowa zawarcia kontraktu socjalnego, niedotrzymywanie jego postanowień, nieuzasadniona odmowa podjęcia zatrudnienia, innej pracy zarobkowej przez osobę bezrobotną lub nieuzasadniona odmowa podjęcia lub przerwanie szkolenia, stażu, przygotowania zawodowego w miejscu pracy, wykonywania prac interwencyjnych, robót publicznych, prac społecznie użytecznych, a także odmowa lub przerwanie udziału w działaniach w zakresie integracji społecznej realizowanych w ramach Programu Aktywizacja i Integracja, o których mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, lub nieuzasadniona odmowa podjęcia leczenia odwykowego w zakładzie lecznictwa odwykowego przez osobę uzależnioną mogą stanowić podstawę do odmowy przyznania świadczenia, uchylecia decyzji o przyznaniu świadczenia lub wstrzymania świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.
- W przypadku stwierdzenia przez pracownika socjalnego marnotrawienia przyznanych świadczeń, ich celowego niszczenia lub korzystania w sposób niezgodny z przeznaczeniem bądź marnotrawienia własnych zasobów finansowych może nastąpić ograniczenie świadczeń, odmowa ich przyznania albo przyznanie pomocy w formie świadczenia niepieniężnego.
- W przypadku stwierdzonych przez pracownika socjalnego dysproporcji między udokumentowaną wysokością dochodu a sytuacją majątkową osoby lub rodziny, wskazującą, że osoba ta lub rodzina jest w stanie przezwyciężyć trudną sytuację życiową, wykorzystując własne zasoby majątkowe, w szczególności w przypadku posiadania znacznych zasobów finansowych, wartościowych przedmiotów majątkowych lub nieruchomości, można odmówić przyznania świadczenia.
- Osoby i rodziny korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej są obowiązane niezwłocznie poinformować organ, który przyznał świadczenie, o każdej zmianie w ich sytuacji osobistej, dochodowej i majątkowej, która wiąże się z podstawą do przyznania świadczeń.
- Decyzje o przyznaniu bądź odmowie świadczeń wydawane są w formie pisemnej. Od decyzji przysługuje prawo odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Elblągu – za pośrednictwem Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej.